

Sygn. akt VII U 439/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie, VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017r. w Warszawie

sprawy H. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie wysokości kapitału początkowego i wysokość emerytury

na skutek odwołania H. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 10 lutego 2017r., znak: (...) oraz z dnia 15 lutego 2017r., znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 10 lutego 2017r., znak: (...), w ten sposób, że do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego H. J. przyjmuje podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne:

- za rok 1977 w wysokości 3.540 zł (trzy tysiące pięćset czterdzieści złotych);
- za rok 1978 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1979 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1980 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1981 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1982 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1983 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1984 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1985 w wysokości 0,00 zł (zero złotych);
- za rok 1986 w wysokości 2.195,00 zł (dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt pięć złotych);

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 15 lutego 2017r., znak: (...), w ten sposób, że ustala wysokość emerytury H. J. od 1 stycznia 2017r. przy uwzględnieniu wysokości kapitału początkowego ustalonego zgodnie z pkt 1 wyroku;

3. oddała odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

H. J. w dniu 17 marca 2017r. złożyła, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 15 lutego 2017r., znak: (...), w części dotyczącej wysokości obliczonego i przyznanego jej świadczenia oraz od decyzji z dnia 10 lutego 2017r., znak: (...), w części dotyczącej nieprzyjętych do ustalenia wartości kapitału początkowego okresów składkowych oraz przyjętych kwot minimalnego wynagrodzenia w okresach, w których wynagrodzenie nie zostało udokumentowane. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez przeliczenie wartości kapitału początkowego oraz ponowne obliczenie wysokości emerytury z uwzględnieniem okresów pracy od 3 marca 1977r. do 1 listopada 1977r. w (...) Zakładzie (...) w R., od 4 grudnia 1986r. do 17 czerwca 1987r. w (...) Zakładach (...) oraz z uwzględnieniem rzeczywiście osiągniętego wynagrodzenia za okres pracy w (...) od 2 listopada 1977r. do 31 grudnia 1977r.

W uzasadnieniu odwołania H. J. wskazała, że nie zgadza się ze stanowiskiem Zakładu w zakresie, w jakim nie uwzględnił wymienionych powyżej okresów zatrudnienia przy ustalaniu wartości kapitału początkowego i wysokości emerytury. Ubezpieczona zaznaczyła, że w początkowym okresie pracowała w (...) jako stażystka na umowę zlecenia w pełnym wymiarze czasu pracy i podejmowała próby uzyskania dokumentacji pracowniczej potwierdzającej powyższe, jednakże została poinformowana, że okres archiwizowania dokumentów uległ przedawnieniu. Ubezpieczona opisała również charakter pracy w (...) Zakładach (...), wskazując, że była to praca chałupnicza. Ponadto zakwestionowała skarżone decyzje ZUS w zakresie, w jakim organ rentowy odmówił przyjęcia dokumentów wykazujących jej pracę w gospodarstwie rolnym rodziców od 13 grudnia 1971r. do 31 grudnia 1982r. W tym zakresie ubezpieczona wyjaśniła, że godziła pracę w gospodarstwie z nauką w szkole zawodowej i technikum, a wykonywana przez nią praca stanowiła w powyższym okresie jej jedyne źródło utrzymania (odwołanie z dnia 16 marca 2017 roku, k. 2-7 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 kwietnia 2017r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniając swe stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że ubezpieczona nie udokumentowała, że w okresie pracy nakładczej w (...) Zakładach (...) uzyskiwała zarobki w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia. Ponadto, z przedłożonej przez ubezpieczoną umowy zlecenia z dnia 3 marca 1977r. zawartej z (...) nie wynika na jaki okres została ona zawarta, w związku z czym okres ten również nie został przyjęty do stażu pracy uwzględnionego przy obliczaniu kapitału początkowego. Organ rentowy wskazał także, że ubezpieczona nie przedstawiła dokumentów wskazujących wysokość wynagrodzenia uzyskiwanego w okresie zatrudnienia od 2 listopada 1977r. do 31 grudnia 1977r., w związku z czym za okres ten przyjęto wynagrodzenie minimalne (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 kwietnia 2017r., k. 14 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona H. J. urodziła się w dniu (...) w D. (akta rentowe - okoliczność bezsporna). W okresie od 13 grudnia 1971r. do 31 grudnia 1982r. mieszkała i pracowała w gospodarstwie rolnym należącym do jej rodziców S. i G. O., położonym w miejscowości S., godząc pracę na roli z nauką w (...) Szkole (...) w R., a później w Technikum (...) w S., które ukończyła w 1977 roku (poświadczenie zameldowania z 19 czerwca 2015r., k. 8 a.s., pisemne zeznania świadków I. S. i J. P., k. 9-10 a.s., świadectwo ukończenia Technikum (...), k. 11-12 a.s., zaświadczenie ze Starostwa Powiatowego w R. z 25 listopada 2003r., k. 13 a.s.).

W dniu 3 marca 1977r. H. J. podjęła pracę w (...) Zakładzie (...) w R. na podstawie umowy zlecenia. Z kolei w okresie od 2 listopada 1977r. do 31 grudnia 1977r. ubezpieczona była zatrudniona w (...)

na stanowisku stażystki za wynagrodzeniem w wysokości 1.800 zł miesięcznie (umowa zlecenia, k. 13 a.r., świadectwo pracy, k. 17 a.r. tom I, umowa o pracę, k. 24 a.s., zeznania ubezpieczonej, protokół skrócony, k. 28 - 30 a.s., płyta CD – k. 31 a.s.).

W okresie od 3 listopada 1986r. do 2 grudnia 1986r. H. J. przebyła w Spółdzielni (...) w W. szkolenie praktyczne i teoretyczne w zawodzie kaletnika, specjalność nakładca. W okresie nauki miała przyznane wynagrodzenie w wysokości 20,90 zł na godzinę, a wymiar czasu tej nauki ustalony na 4 godziny dziennie. W okresie szkolenia ubezpieczona wykonała dniówki w wymiarze 105, za co otrzymała wynagrodzenie w wysokości 2.195 zł (umowa o szkolenie w zawodzie, karta przebiegu zatrudnienia – akta osobowe, k. 23 a.s., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 25 a.r.).

Po ukończeniu nauki ubezpieczona w dniu 4 grudnia 1986r. podjęła pracę nakładczą w (...) Zakładach (...) jako wykonawca galanterii kaletniczej. Zgodnie z umową miała wykonywać powierzoną jej pracę za wynagrodzeniem 20,90 zł za godzinę pracy. Ubezpieczona otrzymała maszynę do pracy w domu, jednakże w okresie od grudnia 1986r. do maja 1987r. podejmowała pracę jedynie próbnie lub nie podejmowała jej wcale, w związku z czym nie otrzymała żadnego wynagrodzenia. Ubezpieczona uznała, że praca nakładczą jej nie odpowiada i w dniu 17 czerwca 1987r. złożyła rezygnację (podanie o przyjęcie do pracy, umowa o pracę nakładczą, karta przebiegu zatrudnienia, zobowiązanie do zwrotu kosztów szkolenia, karta obiegowa zwolnienia – akta osobowe, k. 23 a.s., umowa użyczenia, k. 8 a.s., zeznania ubezpieczonej, protokół skrócony, k. 28 - 30 a.s., płyta CD – k. 31 a.s.).

W dniu 30 stycznia 2017r. H. J. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę. Do wniosku dołączyła dokumentację na potwierdzenie okresów zatrudnienia (wniosek o emeryturę wraz z załącznikami, k. 1-39 a.r. tom I).

Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał w dniu 10 lutego 2017r. decyzję znak: (...), w której ustalił kapitał początkowy H. J. na dzień 1 stycznia 1999r. w wysokości 27.113,57 zł. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął 10 kolejnych lat z okresu od 1977r. do 1986r., przyjmując dochód w wysokości 2.753,43 zł za 1977r. oraz w wysokości 2.195,00 zł za rok 1986r. oraz dochód w wysokości 0,00 zł za pozostałe lata z powyższego przedziału. Ponadto organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił okresów od 3 marca 1977r. do 1 listopada 1977r. oraz od 4 grudnia 1986r. do 17 czerwca 1987r., gdyż okresy te nie zostały wystarczająco udowodnione. Dodatkowo Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał w dniu 15 lutego 2017r. decyzję znak: (...), przyznającą H. J. emeryturę w wysokości 374,09 zł od dnia 1 stycznia 2017r. (decyzja ZUS z 10 lutego 2017r. w sprawie kapitału początkowego oraz wyliczenia – k. 3-5 a.r. tom II, decyzja ZUS z 15 lutego 2017r. w sprawie emerytury, k. 41-43 a.s.). Od obu wskazanych decyzji H. J. odwołała się do Sądu (odwołanie z dnia 6 marca 2017 roku, k. 2-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów z dokumentów w zakresie wskazanym powyższej oraz częściowo w oparciu o zeznania ubezpieczonej H. J.. Załączone do akt sprawy dokumenty były czytelne, a ich treść nie budziła zastrzeżeń. Z kolei zeznania ubezpieczonej Sąd uznał za wiarygodne w takim zakresie, w jakim ich treść korespondowała z informacjami wynikającymi z przedłożonych w sprawie dokumentów. Postawa ubezpieczonej oraz treść jej zeznań nie budziły zastrzeżeń Sądu i nie były kwestionowane przez organ rentowy, z jednym wyjątkiem dotyczącym okresu trwania umowy zlecenia z (...). H. J. wskazała, że w/w umowa trwała do 1979r., ale wskazana okoliczność nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Ponadto, ubezpieczona sama nie była pewna w/w daty i nie potrafiła w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości oznaczyć jej dokładnie, podając dzień i miesiąc zakończenia pracy na podstawie zlecenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 lutego 2017r., znak: (...), oraz od decyzji

z dnia 10 lutego 2017r., znak: (...), zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo.

Istota sporu w rozpatrywanej sprawie dotyczyła wysokości kapitału początkowego wyliczonego ubezpieczonej oraz przysługującego jej świadczenia emerytalnego obliczonego w oparciu o powyższą wartość. H. J. nie zgodziła się z wyliczoną przez ZUS wartością kapitału początkowego oraz wysokością emerytury wskazując, że organ rentowy nie uwzględnił wszystkich okresów zatrudnienia. Stanowisko ubezpieczonej zakwestionował organ rentowy, w ocenie którego skarżone decyzje zostały wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 887 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną.

Sąd rozpatrując odwołanie miał na względzie, że H. J., jako osobie urodzonej po 31 grudnia 1948r., przysługuje prawo do emerytury w myśl art. 24

i następnych ustawy emerytalnej. Wymieniony przepis wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Kobietom urodzonym w okresie od dnia 1 października 1955r. do dnia 31 grudnia 1955r. – a w tym przedziale czasowym urodziła się ubezpieczona – przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku co najmniej 61 lat.

Zasady obliczania wysokości przysługującej ubezpieczonej emerytury określają przepisy art. 25-26 ustawy emerytalnej. W myśl art. 26 ustawy emerytalnej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5

i art. 183 ustawy. Z kolei zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy wynika, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Jednym z podstawowych elementów obliczenia wysokości przyznanej ubezpieczonej emerytury jest kapitał początkowy. Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999r. (ust. 3). Z kolei w myśl art. 174 ust. 1 i 2 w/w ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W treści odwołania H. J. podniosła szereg zastrzeżeń, które dotyczyły głównie nieuwzględnienia przez organ rentowy wszystkich okresów jej zatrudnienia. Zdaniem ubezpieczonej organ rentowy powinien był uwzględnić przy obliczaniu kapitału początkowego okres pracy na umowę zlecenia na rzecz (...) w R. od 3 marca 1977r. do 1 listopada 1977r., gdyż w tym okresie ubezpieczona oczekiwała na etat. Jak podkreśliła w odwołaniu, za ten okres nie była w stanie uzyskać z archiwum zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, gdyż okres archiwizowania dokumentacji pracowniczej uległ przedawnieniu. Ubezpieczona nie zgodziła się również z wysokością wynagrodzenia uwzględnionego przez organ rentowy za okres zatrudnienia pracowniczego w (...) od 2 listopada 1977r. do 31 grudnia 1977r. i wniosła o uwzględnienie zarobków w rzeczywistym wymiarze. Ponadto zdaniem ubezpieczonej organ rentowy niezasadnie odmówił uwzględnienia okresu pracy nakładczej w (...) Zakładach (...) od 3 listopada 1986r. do 17 czerwca 1987r., gdyż przez cały ten okres pracowała chałupniczo jako kaletnik, co potwierdza dołączona do odwołania dokumentacja

pracownicza. Ubezpieczona wniosła również o uwzględnienie przy obliczaniu kapitału początkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 13 grudnia 1971r. do 31 grudnia 1982r.

Przed przystąpieniem do szczegółowych rozważań dotyczących poszczególnych zarzutów H. J., wskazać należy, że według art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron. Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 k.p.c., sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2007r., I UK 111/07). Oznacza to również, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Pamiętać jednak należy, że zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 9 stycznia 1998r., II UKN 440/97 i z 4 lipca 2007r., I UK 36/07; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 października 2013r., III AUa 269/13).

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące dowody z dokumentów dołączonych do akt organu rentowego oraz przedstawione w toku procesu przez ubezpieczoną i przez (...) Zakłady (...), a także w oparciu o zeznania ubezpieczonej i na tej podstawie ustalił, że skarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wymagają korekty w niewielkim tylko zakresie, dotyczącym wysokości przyjętej przez ten organ do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia za rok 1977. Jak wynika z przedłożonych w sprawie dokumentów, w okresie od 2 listopada do 31 grudnia 1977r. H. J. była zatrudniona w (...) w R. na stanowisku stażystki. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił powyższy okres zatrudnienia do wyliczenia kapitału początkowego ubezpieczonej przyjmując za podstawę wymiaru składek kwotę 2.753,43 zł, wyliczoną w oparciu o minimalne wynagrodzenie za rok 1977 wynoszące 1.400 złotych. Tymczasem z przedłożonych przez ubezpieczoną w toku postępowania dokumentów w postaci umowy o pracę z dnia 2 listopada 1977r. oraz świadectwa pracy z 31 grudnia 1977r. wynika, że ubezpieczonej przysługiwało wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.800 złotych miesięcznie. Oba wskazane dokumenty potwierdzają tę samą, wymienioną kwotę, a biorąc pod uwagę, że H. J. pracowała w (...) na podstawie umowy o pracę niepełne dwa miesiące, nie wydaje się możliwe, by uzyskiwała inne kwoty wynagrodzenia. Umowa o pracę potwierdza wysokość płacy w listopadzie 1977r., a więc w miesiącu rozpoczęcia zatrudnienia, zaś świadectwo pracy wskazuje kwotę płacy należnej w ostatnim okresie, w dacie rozwiązania stosunku pracy. Ponieważ obie wymienione kwoty są tożsamej wysokości, a okres zatrudnienia bardzo krótki, nie ma podstaw, by przyjąć, że w międzyczasie ubezpieczonej przysługiwała inna płaca. Na tej podstawie Sąd Okręgowy uznał, że za rok 1977 podstawa wymiaru składek powinna zostać skorygowana poprzez przyjęcie wynagrodzenia w wysokości rzeczywiście otrzymanej. Ubezpieczona nie pracowała pełnego miesiąca w listopadzie 1977r., gdyż zgodnie z przedstawioną umową rozpoczęła pracę dopiero od 2 listopada. Mając na względzie, że okres jej pracy wynosił więc niepełne dwa miesiące, zgodnie z wyliczeniami Sądu suma rzeczywistych zarobków za rok 1977 wyniosła 3.540 zł. Złożyła się na nią kwota wynagrodzenia za listopad – 1.740 zł (29 dni x 60 zł = 1.740 zł) oraz kwota wynagrodzenia za grudzień 1977r. w pełnej wysokości, tj. 1.800 zł.

Wspomniana powyżej zmiana skarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była nieznaczna, gdyż w pozostałym zakresie organ rentowy dokonał prawidłowego uwzględnienia okresów podlegających zaliczeniu przy ustalaniu kapitału początkowego w myśl art. 174 § 1 ustawy emerytalnej. Okoliczności przedstawione przez ubezpieczoną nie zostały natomiast wykazane, a przedstawiona przez nią dokumentacja nie mogła stanowić podstawy do przyjęcia innych wartości wynagrodzenia za dane lata niż przyjęte przez organ rentowy w skarżonej decyzji ani też uwzględnienia wskazywanych przez ubezpieczoną okresów zatrudnienia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w skarżonych decyzjach nie uwzględnił okresu pracy H. J. na podstawie umowy zlecenia z dnia 3 marca 1977r. na rzecz (...)

z uwagi na brak możliwości ustalenia w jakim okresie umowa ta była realizowana. Sąd, choć w szerszym zakresie przeprowadził postępowanie dowodowe, również nie ustalił w sposób pewny i nie budzący wątpliwości, w jakim okresie ubezpieczona realizowała umowę zlecenia. Wnioskodawczyni, choć to ją obciążał ciężar dowodu, nie przedstawiła żadnych dowodów, które wskazywałyby do jakiej konkretnie daty realizowała powyższą umowę, a w szczególności nie wykazała, że wykonywała pracę na zlecenie na rzecz

(...) w R. we wskazanym w treści odwołania okresie od 3 marca

do 1 listopada 1977r. Z załączonej do akt rentowych umowy zlecenia wynika jedynie moment rozpoczęcia pracy przez ubezpieczoną, nie jest jednak możliwe ustalenie w jakiej dacie powyższy stosunek cywilnoprawny ustał. Wskazywany przez ubezpieczoną okres pracy na podstawie umowy zlecenia nie został również potwierdzony przez Centrum Operacji Pracowniczych w P., do którego Sąd Okręgowy zwrócił się w toku postępowania, zgodnie z wnioskiem H. J.. Wskazany podmiot dokumentacją ubezpieczoną obejmującą tamten okres już nie dysponuje.

Okoliczności dotyczące czasu trwania umowy zlecenia nie zostały wystarczająco potwierdzone również zeznaniami ubezpieczonej, która pytana o czas trwania tej umowy wskazywała lata 1977-1979 z przerwą na czas trwania umowy o pracę. Dokumentacja, jaka została przedstawiona, w/w dat jednak nie potwierdziła, w szczególności daty zakończenia zlecenia. Zeznania ubezpieczonej w tym zakresie były o tyle niepewne, że ubezpieczona potrafiła określić datę, do której przedmiotowa umowa trwała, jedynie w przybliżeniu („Umowa zlecenie trwała gdzieś do kwietnia 1979 roku”, k. 29 a.s.). Wobec tego oparcie się tylko na twierdzeniach H. J. i do tego niepewnych, było niedopuszczalne.

Kolejną kwestią sporną między ubezpieczoną a ZUS była możliwość uwzględnienia okresu pracy H. J. w Spółdzielni (...) od 3 listopada 1986r.

do 17 czerwca 1987r. Ubezpieczona zakwestionowała decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że organ rentowy nie uwzględnił tego okresu pracy, jednakże należy zaznaczyć, że okres odbywania przez ubezpieczoną szkolenia praktycznego

i teoretycznego w zawodzie kaletnika od 3 listopada 1986r. do 2 grudnia 1986r., za który ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie w wysokości 2.195 zł Zakład przyjął

do wyliczenia kapitału początkowego, co potwierdzają szczegółowe wyliczenia załączone

do decyzji z dnia 10 lutego 2017r. Okres ten nie jest więc sporny. Co się natomiast tyczy okresu wykonywania przez ubezpieczoną pracy nakładczej od 4 grudnia 1986r. do 17 czerwca 1987r. to zdaniem Sądu nie było możliwości jego uwzględnienia do obliczenia kapitału początkowego ze względu na brak informacji o otrzymywaniu przez ubezpieczoną wynagrodzenia za wykonaną pracę. Okoliczność ta jest o tyle istotna, na co zwrócił organ rentowy, że zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 11 ustawy emerytalnej okres wykonywania pracy nakładczej na obszarze Państwa Polskiego przypadający przed dniem 15 listopada 1991r.,

za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo, za który nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, uważa się za okres składkowy, jeśli w tym okresie osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości

co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy. Ubezpieczona musiałaby więc wykazać, że w spornym okresie zatrudnienia na podstawie umowy nakładczej otrzymywała wynagrodzenie w wysokości większej lub równej 50% aktualnego na ten czas wynagrodzenia minimalnego, co nie zostało jednak potwierdzone. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, obejmującego dokumenty osobowe przedłożone przez Spółdzielnię (...) oraz zeznania H. J., po ukończeniu kursu ubezpieczona praktycznie nie realizowała zawartej ze Spółdzielnią umowy o pracę nakładczą. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w szczególności w karcie przebiegu zatrudnienia, z której wynika otrzymanie przez H. J. wynagrodzenia jedynie za okres, w którym odbywała szkolenie. W pozostałych okresach przypadających na miesiące od grudnia 1986r. do czerwca 1987r. nie wykazano, aby ubezpieczona otrzymywała jakąkolwiek należność za pracę. Za poszczególne miesiące w/w okresu w karcie przebiegu zatrudnienia widnieją adnotacje takie jak: „pierwsza pracę nie zdano” w styczniu, „próbna praca” w lutym i marcu, „brak pracy” w kwietniu czy też „nie podjęła pracy” w maju. Z powyższego płynie więc wniosek, że H. J. nie tylko nie pobrała w powyższym okresie wynagrodzenia w wymiarze co najmniej

połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, lecz na podstawie przesłanych przez Spółdzielnię (...) dokumentów można nawet stwierdzić, że po zakończeniu szkolenia w zawodzie kaletnika, w trakcie trwania umowy o pracę nakładczą, ubezpieczona w ogóle nie otrzymywała wynagrodzenia. Wynagrodzenie za wykonanie pracy nakładczej było uzależnione od wyników pracy, a w karcie przebiegu zatrudnienia nakładca nie wskazał, że ubezpieczona wykonywała pracę i że jakiegokolwiek wynagrodzenie za powyższy okres otrzymała. Stąd też, w ocenie Sądu Okręgowego, nie było podstaw do uwzględnienia okresu pracy nakładczej H. J. od 4 grudnia 1986r. do 17 czerwca 1987r., a w konsekwencji okres ten zasadnie nie został zaliczony przez organ rentowy.

Odnosząc się do wniosku H. J. o uwzględnienie okresu wykonywania przez nią pracy w gospodarstwie rodziców Sąd Okręgowy podkreśla, że zgodnie

z art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej nie ma podstawy prawnej, która uzasadniałaby zaliczenie tego rodzaju okresu przy ustalaniu kapitału początkowego. Na podstawie art. 174 ust. 2 ustawy do stażu ubezpieczeniowego przyjmuje się jedynie okresy składkowe wymienione w art. 6 i nieskładkowe wymienione w art. 7 ustawy, co stanowi zawężenie w stosunku do zasad ogólnych, gdyż do obliczania emerytury na podstawie art. 53, oprócz okresów wymienionych w art. 6 i 7, uwzględnia się pod pewnymi warunkami również wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i okresy z nimi zrównane; takich okresów art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej nie wymienia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 6 grudnia 2016r. III AUa 274/16). Wobec tego okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rodziców nie mógł zostać uwzględniony do ustalenia wysokości kapitału początkowego.

Okres pracy H. J. w gospodarstwie rolnym rodziców nie może również podlegać uwzględnieniu przy wyliczeniu wysokości emerytury. Na podstawie skarżonej decyzji organu rentowego z dnia 15 lutego 2017r. ubezpieczona uzyskała emeryturę obliczoną według tzw. nowych zasadach, to jest według systemu zdefiniowanej składki. Podstawę jej obliczenia, zgodnie z treścią art. 25 i 26 ustawy emerytalnej, stanowi kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego

do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Chodzi więc o kwotę składek uiszczonych, a w przypadku omawianego okresu pracy

w gospodarstwie rolnym takie nie były uiszczane, w związku z czym nie było podstaw do uwzględniania omawianego okresu przy wyliczaniu wysokości emerytury przysługującej H. J..

Podsumowując, H. J. udowodniła konieczność dokonania zmiany zaskarżonych decyzji w zakresie, w jakim organ rentowy dokonał ustalenia kapitału początkowego i wysokości emerytury z pominięciem rzeczywistego wynagrodzenia otrzymanego przez ubezpieczoną z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę

na stanowisku stażystki w (...) w R. za okres od 2 listopada do 31 grudnia 1977r. Ubezpieczona nie wykazała natomiast w sposób dostateczny podstaw do uwzględnienia pozostałych okresów wymienionych w treści odwołania i w tym zakresie skarżone decyzje zostały ocenione jako zgodne z prawem.

W oparciu o powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznał odwołanie H. J. za częściowo zasadne i dokonał stosownej korekty zaskarżonych decyzji, o czym orzekł w punktach 1 i 2 sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. W zakresie, w jakim Sąd nie uznał odwołania za zasadne, podlegało ono oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie 3 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)